

ת"פ 2162/06 - פרקליטות מחוז חיפה-פלילי נגד אביעד ויסולי

בית משפט השלום בחיפה

ת"פ 2162-06 פרקליטות מחוז חיפה-פלילי נ' ויסולי

בפני	כב' השופטת אורית קנטור, שופטת בכירה
מאשימה	פרקליטות מחוז חיפה-פלילי
נגד	
נאשם	אביעד ויסולי

החלטה

רקע כללי:

1. בתאריך 14/11/17 ניתנה הכרעת דין בעניינו של הנאשם. בהכרעת הדין זיכיתי את הנאשם מהעבירות שיוחסו לו בכתב האישום - עבירות של איומים לפי סעיף 192 לחוק העונשין התשל"ז-1977 והטרדה באמצעות מתקן בזק לפי סעיף 30 לחוק התקשורת (בזק ושידורים) התשמ"ב-1982.
2. בהכרעת הדין ציינתי בקצירת האומר כי הנימוקים לזיכוי הם העדר אפשרות לקבוע מסקנות עובדתיות פוזיטיביות וחד משמעיות על בסיס גרסתה של המתלוננת, עדת התביעה השוטרת אריקה מזרחי, אליה הצטרפו מחדלי מחקירה שפורטו בהרחבה בהכרעת הדין.
3. יחד עם זאת, בהכרעת הדין דחיתי את טענותיו של הנאשם בדבר אכיפה בררנית, הטענה כי הרקע להגשת כתב האישום היה רקע פוליטי וכן נסיונו לשינוי ההלכה הקובעת כי ממצאי פוליגרף אינם קבילים בהליך פלילי.
4. לאחר שניתנה הכרעת הדין הגיש הנאשם בקשה בהתאם להוראת סעיף 80 לחוק העונשין לקבוע כי יש מקום לפסוק לו הוצאות הגנה בעקבות זיכוי הנ"ל.
- התקיימו דיונים בעניין בקשה זו, כמו גם הגשת תגובת המשיבה לבקשה, טענה נוספת של הנאשם לפיה יש לחייב את עדת התביעה בהוצאות לפי סעיף 81 לחוק העונשין, קבלת תגובתה של המתלוננת, עדת התביעה גב' אריקה מזרחי והומצאו תצהירים ומסמכים לתיק בית המשפט.
5. בישיבת 26/3/18 נחקר המבקש אודות בקשתו, ובנוסף בית המשפט הורה לו להגיש תצהיר כמתחייב

על פי סעיף 80 לחוק העונשין, אליו יהיה רשאי לצרף מסמכים המגבים את האמור בתצהיר.

6. עובדה נוספת הצריכה לעניין היא כי הנאשם/המבקש שהינו עו"ד ייצג את עצמו במהלך כל הדיונים. מדובר בכתב אישום שהוגש ביום 26/6/05 בבית משפט השלום בירושלים והועבר לאחר מכן לבית משפט השלום בחיפה שם ניתן לו מספר 2162/06.

הדין התנהל לאורך מספר שנים רב כשהעבירות הנטענות נעברו בתאריך 30/5/02 בעקבות פרשת מה שכונה בהכרעת הדין "חקירת בת עין".

מדובר בתיק עב כרס, בו הוגשו מאות מוצגים מטעם ההגנה, הפרוטוקול כולל 544 עמודי פרוטוקול לרבות הכרעת הדין, התקיימו (כך על פי נט המשפט) מעל 50 ישיבות והוגשו כ-83 בקשות והוראות. מספר ההחלטות שניתנו בתיק - כך על פי נט המשפט - 337.

המסגרת הנורמטיבית:

7. סעיף 80 לחוק העונשין קובע את הבסיס הנורמטיבי לבקשת נאשם לתשלום אוצר המדינה בגין הוצאות הגנה ופיצוי על מעצר או מאסר (בשל האשמה ממנה זוכה):

"(א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד לאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה שממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שיראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור בפסק דין בפלילים."

סעיף 80 לחוק מונה שתי עילות אשר בהתקיים אחת מהן עשוי הנאשם שזוכה בדין לזכות בפיצוי: א. לא היה יסוד לאשמה. ב. קיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת.

8. פסק הדין המנחה ניתן בע.פ. 4466/98 **דבש נ' מדינת ישראל** (פ"ד נו(3) עמ' 73) (להלן: פרשת דבש).

התכלית החקיקתית העומדת ביסודה של הוראת סעיף 80 היא ההכרה בנזק העצום שנגרם לנאשם כתוצאה מהליך פלילי שהסתיים בזיכוי, הליך אשר פגע בכבודו ובזכותו של האדם לחירות ואף גרם לו לחסרון כס.

בפרשת דבש קבע בית המשפט העליון (דברי המשנה לנשיא כב' השופט חשין) כי:

"במהלך הדברים הרגיל מטיל הליך פלילי על נאשם הוצאות ממון. שנית, עקב ההליך הפלילי יכול נאשם שישא אף בנזקי ממון מעבר להוצאות הכרוכות בהליך עצמו. שלישית, מקום שהנאשם הוא אדם מן הישוב - ואולם לא רק כך - יגרום לו ההליך הפלילי צער ובושת, לעיתים קשים ומעיקים. אכן, חזקת חפות עומדת לו לאדם כל העת - עד אם הורשע בדין - ואולם חזקה זו אין בה כדי לנחמו בחיי היום יום או להפיג מהמתח שהוא שרוי בו לעת ההליך הפלילי. חייו של האדם אינם עוד כשהיו קודם ההליך הפלילי ולעיתים לא יחזרו להיות כשהיו גם לאחר זיכוי בדין. לעת ההליך חשוף, הנאשם לאמצעי דיון שונים, ואלה יש גם בהם לפגוע בזכויות היסוד שלו. מעצר או מאסר, לבד מכך שפוגעים הם - או עשויים הם לפגוע - במאזן הכספי של אדם יש בהם אף כדי להביא להשפלה ולביזוי".

9. בפרשת דבש קבע בית המשפט העליון אבני בוחן ליסוד הנדרש על פי סעיף 80 לפיו לא היה יסוד לאשמה.

כך נקבע כי לא היה יסוד לאשמה כאשר המעשה בגינו הוגש האישום אינו מהווה עבירה או במקום שאין תשתית ראיות מספקת ערב הגשת האישום או במקרה בו הזיכוי צפוי מראש. גם כאשר התביעה נהגה שלא בסבירות ולא בזהירות ראויה, ראוי כי תשא בהוצאותיו של הנאשם ותפצה אותו בגין מעצרו ומאסרו.

10. אשר לעילה בדבר קיום נסיבות אחרות המצדיקות את הפיצוי - נקבע בין היתר בעניין ע.פ. 7826/96 ריש נ' מדינת ישראל (פ"ד נא(1), 481) כי השיקולים בדבר קיום אותן "נסיבות אחרות" הינם:

"האם החקירה נפתחה והאישום הוגש בתום לב או שמא הנאשם נפל קרבן לעלילת שווא או לשיקולים זרים, האם החקירה נוהלה באופן ראוי כגון: האם טענת אליבי של הנאשם נבדקה כנדרש והאם נערכה חקירה לעדים שנדרש לחקור אותם, האם התביעה נוהלה באופן שהכבידה על הנאשם ללא הצדקה וכתוצאה נגרמו לו הוצאות יתרות או מעצרו התמשך מעבר לנדרש, האם המשפט התארך יתר על המידה, ללא הצדקה בעוד הנאשם נתון במעצר ובלי שניתן לייחס את התארכות המשפט לנאשם עצמו, האם הנאשם ניסה לשבש את מהלך החקירה או המשפט, האם התברר בדיעבד ואף שמלכתחילה היה יסוד לאשמה, כי לא היה מקום להגיש את כתב האישום, בשל שיקולים מיוחדים הנוגעים לנאשם, לעניין הציבורי או לנסיבות אחרות, ואם בית המשפט זיכה את הנאשם מחמת הספק בשל העדר ראיות מספיקות או בשל פגם דיוני בניהול המשפט, או שבית המשפט קבע בצורה פסקנית כי הנאשם לא ביצע עבירה.

רשימת השיקולים אינה סגורה ואינה מחייבת".

11. אשר לעילה הראשונה המקימה לנאשם עילה לפיצוי לפיה "לא היה יסוד לאשמת הנאשם" - המבחן הנדרש לקיומה של עילה זו הינו אובייקטיבי - האם נהגה התביעה בסבירות ובזהירות הראויה כאשר החליטה להעמיד לדין את הנאשם על בסיס התשתית הראייתית שהייתה בפניה בתיק.

12. אשר לעילה השנייה המקימה לנאשם עילה לפיצוי, לפיה התקיימו "נסיבות אחרות המצדיקות זאת" - מדובר בעילה כללית שניסוחה עמום והיא מקנה לבית המשפט גמישות בהפעלת שיקול דעתו.

בהלכה המנחה בעניין פרשת דבש חילק בית המשפט העליון את מכלול השיקולים הנבחנים במסגרת עילה זו לשלוש קטגוריות:

נסיבות שעניינן הליכי משפט בכללם.

אופי זיכויו של הנאשם.

נסיבותיו האישיות של הנאשם שזוכה.

בית המשפט העליון קבע רשימת שיקולים שבכוחה לסייע בבחינת השאלה האם התקיימו הנסיבות המצדיקות את פיצוי הנאשם שזוכה כאשר מדובר ברשימה שאינה סגורה ואינה מחייבת ועל פי הפסיקה בפרשת דבש ובפסקי דין מאוחרים לה, יש לפרש עילה זו באופן מרחיב וליברלי ובשים לב לזכויות החוקתיות.

13. מן הצד השני - הזכות שנקבעה בסעיף 80 לחוק העונשין אינה זכות מוחלטת ושיקולים שונים עשויים להביא לכך כי זכותו של נאשם לפיצוי תצטמצם.

בעניין רע"פ 4121/09 עו"ד רותם שגיא נ' מדינת ישראל נקבע בין היתר כי:

"החשש כי חיוב המדינה בהוצאות הגנתו של נאשם ובפיצוי, יביא לרפיון ידיהם של הגורמים המופקדים על אכיפת החוק, הוא חשש שאינו מבוטל ושיש להביאו בכלל חשבון במשקלו הראוי".

14. בע.פ. 5923/07 שתיאווי נ' מדינת ישראל נקבע כי:

"במקרים מסויימים עלול שיקול הדעת הראשוני של גורמי התביעה להתברר בדיעבד, לאחר שלב הבירור המשפטי כשגוי. במקרים אחרים עלולות לחול התפתחויות ראייתיות בשלב המשפט הצובעות את המסכת הראייתית באור שונה מזה שהיה ידוע בטרם פתיחתו. בסוג שלישי של מקרים עשויים השופט או ההרכב היושבים בדין להתבונן בחומר הראיות בדרך שונה מזו שננקטה ע"י התובעים. באלה, באלה וגם באלה לא יהיה בזיכויו של הנאשם כשלעצמו כדי להצביע על כך שההחלטה להעמידו לדין היתה בלתי סבירה בהינתן שבטרם קבלת ההחלטה נשקלו שיקולים עניינים ונערכה בדיקה קפדנית, מקיפה ומקצועית של חומר הראיות".

מן הכלל אל הפרט:

15. לאחר שעיינתי בטיעוני הצדדים ובנסיבות שפירטתי בהכרעת הדין אני קובעת כי קמה לנאשם זכות לקבל מאוצר המדינה חלק מהוצאות הגנתו. אני קובעת כי בעניינו של הנאשם לא התקיימה העילה לפיה לא היה יסוד להאשמת הנאשם על בסיס חומר הראיות שהיה בידי המאשימה.

בידי המאשימה היתה מונחת תלונתה של המתלוננת לפיה התקשר אליה האדם שהתברר לאחר מכן כי הוא הנאשם, ואמר לה כי בדעתו להגיש קובלנה פלילית ותביעה אזרחית בגין הכאתה של אתי דביר והוסיף באומרו למתלוננת שכדאי לה לשמור על משפחתה.

16. לכאורה, יש באמירות אלה ובאופן התקשרות זה של הנאשם לטלפון הפרטי בביתה של המתלוננת משום עובדות המקימות עבירות של אימים והטרדה באמצעות מתקן בזק.

17. כך, משהוגש כתב האישום על בסיס גרסתה של המתלוננת שלא היה מקום לפקפק בה בשלב זה, ניתן לומר כי לכאורה היה בסיס להאשים את הנאשם על פי חומר הראיות שהיה בידי המאשימה.

18. עם זאת במהלך קיום פרשת התביעה ובמיוחד במהלך חקירתה הנגדית של אותה מתלוננת, התעוררו אותן "נסיבות אחרות" המצדיקות את פיצויו של הנאשם אשר זוכה בסופו של הליך.

19. כפי שציינתי בהכרעת הדין התגלעו סתירות בין גרסאותיה של המתלוננת בהליכים שונים וערכאות שונות (פיסקאות 22 ו-23 להכרעת הדין) כשהנאשמת לא זכרה בדיוק את המלל שנאמר לה ע"י הנאשם.

המתלוננת אישרה כי זכרונה אינו מאפשר לה לזכור אילו מהאיומים שקיבלה בתקופה נשוא כתב האישום נאמר בדיוק ע"י מי או מתי (פיסקה 27 להכרעת הדין).

במהלך חקירתה "שלפה" המתלוננת ראיות שלא המציאה לידי המשטרה בעת חקירתה, לא מסרה לתובע כשרואינה על ידו בטרם העידה וממילא נמנע מהנאשם לעיין באותם חומרים המהווים חומרי חקירה (הכוונה למוצגים ת/19, ת/16, ת/17)

20. כפי שציינתי עוד בהכרעת הדין המתלוננת מצאה לנכון לגבות מעצמה תלונה עצמית (מוצג ת/4) ביום 2/6/02 ולא מיד לאחר קבלת השיחה מהנאשם (פיסקה 30 להכרעת הדין), וזאת רק לאחר שקיבלה שיחות טלפון נוספות לביתה ולאחר שהוחלט כבר לנקוט באמצעי אבטחה לגביה.

המתלוננת שהיא שוטרת ותיקה ומנוסה לא מצאה לנכון לרשום זכרון דברים מיד לאחר השיחה עם

הנאשם אלא בחרה לרשום תלונה עצמית - ת/4 - 4 ימים לאחר מועד השיחה הנטענת כבמהלך הימים קיבלה איומים נוספים, לדבריה.

21. המאשימה הסתפקה בשני עדי תביעה - המתלוננת עצמה והשוטרת שגבתה את הודעת הנאשם, הקצינה יפה אמיר. כפי שציינתי בהכרעת הדין איש מבני ביתה של המתלוננת, מפקדיה או עמיתה לעבודה לא העיד כעד מטעם התביעה ולא תיאר את הלך רוחה לאחר השיחה עם הנאשם ובתקופה הנדונה.

22. כפי שציינתי (בפיסקה 39 להכרעת הדין) אופן עריכתו של מוצג ת/5 מעורר תמיהה, שכן לא ראוי ששוטר יתחיל לכתוב מזכר בתאריך מסויים ולאחר מכן יוסיף על אותו מזכר הנושא תאריך ישן אירועים חדשים שקרו לאחר תחילת כתיבת המזכר הנ"ל.

23. המתלוננת אף ביצעה פעולות חקירה נוספות בתיק וכשנשאלה מכח מה עשתה זאת, השיבה כי "בתור חוקרת, מתלוננת ושוטרת".

כפי שציינתי בהרחבה בהכרעת הדין פרוצדורה זו אינה ראויה והיא עלתה במהלך חקירתה הנגדית של המתלוננת.

24. כפי שציינתי בפיסקה 52 להכרעת הדין - לאור הסתירות בגרסתה של המתלוננת, התנהלותה הבעייתית בעניינו של הנאשם והחוסרים בגרסת המאשימה, לא ניתן היה לקבוע ממצאים עובדתיים פוזיטיביים בהסתמך על גרסתה של המתלוננת שהיתה עדות יחידה לחובתו של הנאשם.

25. בשלב זה שלאחר פרשת התביעה היה מקום כי המאשימה תשקול שוב את צעדיה במיוחד כאשר היתה מודעת לטענותיה הרבות של הנאשם שמצאו ביטוי הן בטענותיה המקדמיות, הן בבקשות שהגיש לזמן עדים כאלה ואחרים, הן בהודעתו כי בכוונתו להביא מומחי פוליגרף והן לטענתו כי נרדף משיקולים פוליטיים. לטעמי היה מקום כי המאשימה תבחן בטרם החלה פרשת ההגנה, את ההתפתחויות הראייתיות בתיק ותשקול האם יש מקום להמשיך בהליך בשים לב לכך שמדובר בעדות יחידה של עדה שאמינותה אינה נקיה מספקות. דבר זה לא נעשה ע"י המאשימה ולטעמי מצדיק תשלום הוצאות לנאשם.

26. עם זאת אין בכוונתי להעתר לבקשת הנאשם לפצותו בסכומים להן טען בבקשתו ובתצהיר שצורף.

כפי שציינתי בפיסקה 114 להכרעת הדין גם גרסתו של הנאשם לא היתה קוהרנטית לגמרי בנקודות מסוימות והתייחסתי לכך בהרחבה בפיסקאות שקדמו לאותה פיסקה.

27. הנאשם הוא זה שבחר לייצג את עצמו. הנאשם לא סמך רק על יכולתו לערער את מהימנותה של המתלוננת אלא בחר לטעון טענות רבות שנדחו בסופו של דבר בהכרעת הדין לרבות טענות בדבר אכיפה בררנית, אכיפה על רקע פוליטי, ביטול ההלכה הפסוקה בדבר אי קבילות ממצאי פוליגרף בהליך פלילי ועוד.

28. הנאשם הרחיב את חזית המחלוקת באופן משמעותי שחרג מהשאלות העובדתיות הצריכות לעניין ולא תמך את טענותיו בראיות.

לכך התייחסתי בהכרעת הדין ביחס לבדיקת הפוליגרף שהנאשם עבר ביוזמתו (פיסקה 126 להכרעת הדין ואילך).

הנאשם זימן 3 עדים מומחים לבסס את טענתו לפיה הגיעה העת לשנות את ההלכה הפסוקה בדבר אי קבילותה של בדיקת פוליגרף כראיה בהליך פלילי, אך התברר כי גרסאות עדים אלה סתרו זו את זו וממילא לא היה בראיות אלה כדי להניח בפני כל תשתית מחקרית או מדעית חדשה המצדיקה את שינוי ההלכה הנ"ל, כפי שציינתי (בפיסקה 131 ואילך), לא זו בלבד שלא הונחה בפני תשתית מדעית כלשהי המאפשרת קבלת בדיקות הפוליגרף של הנאשם כראיה, אלא גם מעדויותיהם של המומחים עצמם עולה כי לא ניתן להסתמך על בדיקות הפוליגרף כראיה.

29. הנאשם טען כי המניע להגשת כתב האישום וניהול ההליך נגדו הינו פוליטי ומהווה אכיפה בררנית, אולם גם ביחס לטענות אלה קבעתי כי לא הובאה בפני תשתית עובדתית מבוססת התומכת בטענתו זו וכי הנאשם לא עמד במבחנים שנקבעו בפסיקה להוכיח כי נפל פגם בהתנהלותה של המאשימה עובר להגשת כתב האישום ולאחר תחילת המשפט בעניינו.

30. אני קובעת איפוא כי התמשכות ההליכים בתיק לרבות ריבוי הישיבות, הבקשות, הליכי הביניים, הבקשות לעיון בחומר חקירה ועוד אינה מצדיקה הטלת הוצאות על המאשימה בשים לב להתנהלותו של הנאשם עצמו כפי שפירטתי לעיל, באשר בסופו של יום לא עמד בנטלים להוכיח את הטענות הללו להן טען בטענותיו המקדמיות ובעדותו הראשית בפתח פרשת ההגנה.

31. מצאתי לנכון אף לדחות את בקשתו של הנאשם/המבקש לחייב את המתלוננת אריקה מזרחי בהוצאותיו בהתאם להוראת סעיף 81 לחוק העונשין תוך שאני מאמצת את טיעוני באי כוחה בתגובה שהוגשה ביום 20/10/18.

הנאשם "נזכר" לצרפה להליך בשלב מאוחר תוך חריגה מהמסגרת הדיונית של סעיף 80 לחוק העונשין כשהמתלוננת לא היתה צד לאותו הליך וצורפה לו לראשונה ביוזמת הנאשם במסגרת סיכומיו, דבר אשר לא יעשה.

32. בצדק מציינים ב"כ של המתלוננת כי לא היתה לה שליטה על אופן ומשך התנהלות ההליכים בתיק שהתנהל במשך כ-12 שנים ואין מחלוקת כי המתלוננת הגישה תלונות בגין איומים לאחר שחשה מאויימת.

בהכרעת הדין לא קבע בית המשפט כי המתלוננת לא אמרה אמת או כי דבריה היו כזב אלא ציין כי לא ניתן לבסס ממצאים על בסיס גרסאותיה של המתלוננת בשים לב לנסיבות שפורטו בהכרעת הדין.

33. בצדק מציינים ב"כ של המתלוננת כי תלונתה לא הוגשה בקלות ראש או לשם קינטור או ללא יסוד, ובית המשפט גם לא קבע זאת בהכרעת הדין.

סיכום של דבר:

34. מצאתי לנכון להורות על תשלום הוצאות בסכום גלובלי לנאשם לאחר שקבעתי כי קיימות נסיבות אחרות המצדיקות זאת, בשים לב כאמור להתפתחויות במהלך פרשת התביעה שהיו אמורות להביא את המאשימה לבחון מחדש את עמדתה ביחס לאישום.

35. על הכרעת הדין שניתנה לא הוגש ערעור ופסק הדין בעניינו של הנאשם בו זוכה מהעבירות שיוחסו לו הינו חלוט. ממילא קביעותי בהכרעת הדין בעינן עומדות.

36. בנסיבות אלה אני מחייבת את אוצר המדינה בהוצאות הנאשם בסכום של 10,000 ₪. סכום זה ישולם בתוך 45 יום.

העתק ההחלטה ישלח לצדדים.

ניתנה היום, י"ז אדר ב' תשע"ט, 24 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.